U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci žalobce: **R. K.,** proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 Ad 10/2012, o námitce podjatosti soudce JUDr. Petra Indráčka,

takto:

Soudce Krajského soudu v Ostravě JUDr. Petr Indráček **není vyloučen** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 Ad 10/2012.

Odůvodnění:

Žalobce podal dne 10. 2. 2012 u Krajského soudu v Ostravě žalobu označenou jako žaloba o náhradu způsobené škody ve výši 1872 Kč a náhradu škody vzniklé podáním žaloby. Žalobce tvrdí, že mu byla z invalidního důchodu neoprávněně stržena uvedená částka a domáhá se toho, aby krajský soud uložil žalované povinnost vyplatit žalobci tuto částku.

Krajský soud sdělil žalobci přípisem ze dne 24. 2. 2012, že s ohledem na obsah žaloby má za to, že není k projednání a rozhodnutí této věci příslušný. Krajský soud konstatoval, že podle § 9 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, je věcně a místně příslušným soudem Obvodní soud pro Prahu 5.

Žalobce vyjádřil v přípise ze dne 13. 3. 2012 svůj nesouhlas s názorem krajského soudu ohledně věcné a místní příslušnosti Obvodního soudu pro Prahu 5. Postup krajského soudu žalobce považuje za nezákonný, označil jej za podvod a zneužití pravomoci. Pokud žaloba opustí krajský soud, hodlá žalobce tento postup napadnout pro odejmutí této věci příslušnému soudci, což Ústava neumožňuje. V této souvislosti žalobce dále uvedl, že je v roli poškozeného, a proto si soud vybírá. Vzhledem k povaze žaloby považuje jednání soudce krajského soudu za pokus „*mne a moji rodinu zabíti hlady*“. Z těchto důvodů žalobce uplatnil námitku podjatosti proti samosoudci JUDr. Petru Indráčkovi.

K námitce podjatosti se vyjádřil samosoudce krajského soudu JUDr. Petr Indráček. Uvedl, že žalobce zná toliko z úřední činnosti, k žalobci samému ani k projednávané věci nemá žádný vztah.

Nejvyšší správní soud neshledal námitku podjatosti vznesenou žalobcem důvodnou.

V prvé řadě je třeba zdůraznit, že v daném případě byl Nejvyššímu správnímu soudu spis předložen podle § 8 odst. 5 s. ř. s. k rozhodnutí o námitce podjatosti uplatněné žalobcem proti soudci JUDr. Petrovi Indráčkovi. Nejvyššímu správnímu soudu v daném případě nepřísluší rozhodovat o příslušnosti soudů k řízení v této věci.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šířeji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

V daném případě spatřuje žalobce důvod podjatosti soudce výlučně v jeho postupu při předběžném posouzení otázky věcné a místní příslušnosti k projednání a rozhodnutí

věci. Jak však vyplývá z citovaného § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem k vyloučení soudce nemohou být okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci. Dospěje-li krajský soud po předběžném posouzení věci k závěru, že se žalobce domáhá rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, má postupovat podle § 46 odst. 2 s. ř. s., tj. návrh usnesením odmítnout a poučit žalobce o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu, nejedná-li se o některý z případů uvedených v § 46 odst. 3 a 4 s. ř. s. Pouhá skutečnost, že žalobce s takovým případným postupem krajského soudu nesouhlasí, nemůže být důvodem pro vyloučení soudce z projednávání věci.

V tvrzeních žalobce tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro vyloučení soudce JUDr. Petra Indráčka z projednávání a rozhodování dané věci, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3
s. ř. s.).

V Brně dne 26. dubna 2012

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu